

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanja na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, "Gledališka stolba".

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Slovanska kulturna jednota, sodnijsko priznana.

Ni davno, kar je spregovoril „Slovenski Narod“ o „Panslavizmu“, kakor ga ume pošten Nemec. Poslednji je dokazal z analogijo nemške kulture, kulturnih teženj, nemškega naroda in nemškega jezika, da je literarni in kulturni „Panslavizem“ popolnoma opravičen. Pristavil je ta poštenjak, da politični panslavizem je nezmisel, in da ga prav za prav nikakor ni. Kar se tako imenuje, je bolj negacija in antipatija proti nemštvu. Pozabil pa ni opomniti, da nalašč podtikajo avstrijskim Slovanom tudi in z večine jedino politični panslavizem, to pa zato, da bi Slovane strašili, motili, potlačili in tako zabranili razvoj slovanske kulture sebesno tudi v Avstriji. Politični panslavizem je samo strašilo, da bi nadsiljujoči avstrijski narodi zatrli vsak čut za slovansko literarno in kulturno skupnost.

Posebe je bilo potem dokazano v istem „Slov. Narodu“, da narodnost je pojem, ki mora biti svet vsem narodom. Narodnost je ali bi morala biti nedotakljiva. Z narodnostjo bi sebesno v Avstriji ne bilo delati nikdar politike; kajti politika z narodnostjo služi ravno v Avstriji zunanjim, interesom agresivnih in asimilujočih držav, ne pa našemu skupnemu cesarstvu.

Po tem takem je tudi jezik kot sredstvo, ko zunanji pomoček narodnosti brez političnega pomena.

Dokazano je bilo tudi, da slovanski jeziki so mej seboj v razmerji pojedinih narečij, ravno tako, kakor na pr. so razni nemški dijalekti v resnici narečja.

Jedro nemških narečij je prevladalo kot skupni, kot kulturni jezik za vse Nemce; in analogna potreba je, da prevlada tudi mej slovanskimi, če tudi samostojno književnimi narečji jedno teh narečij nad drugimi, in da to narečje posreduje mej skupno kulturo vsega slovanskega plemena.

Analogija je popolna mej kulturnimi jeziki drugih velikih narodov in slovanskega plemena. Ako postane ruščina skupni kulturni jezik vseh Slovanov nema to opraviti čisto nič s politikom, kakor ni politika to, da pišejo avstrijski, pruski, švicarski Nemci

jedno in isto narečje, razvito zdaj kot skupni nemški jezik.

Pojasnjeno je bilo nadalje v posebnem članku, da je za Slovane ruščina najprimernejše zunanje sredstvo skupne slovanske kulture. Poudarjano je bilo celo v „Slov. Narodu“ zopet v posebnih člankih, prvič, da avstrijski narodi bi se morali izobraževati neizogibno potom ruščine in ruske književnosti, kakor hitro ko bi se razglasila nemščina kot skupni jezik za skupno c. kr. vojsko in osrednje gosposke. Drugače bi Slovani avstrijski morali zaostati v razvitku in kulturi za Nemci. To pa bi nasprotovalo pojmu kulturne, pravne države in njenih specijalnih zakonov za državljane in narode. Drugič je bilo dokazano, da ravno zaradi pospeševanja obče vede bi morala Avstrija uvesti ruščino kot obvezni predmet v srednje in v obče v višje šole.

Taki dokazi sami po sebi dovolj jasno govoré, da mora biti ruščina kot obči kulturni jezik vseh Slovanov ne same dovoljena, ampak nekaj, kar je v Avstriji pospeševati še posebe. Saj je očitno, da narodi avstrijski so zadovoljni s skupno državo samo tedaj, ako jim je dana svoboda in obrana, da se utegnejo razvijati do stopinje, na kateri stopijo v vspešnost z drugimi kulturnimi narodi. Saj je prejasno, da zunanji agresivni in asimilujoči narodi v oblikah samostojnih držav samo tedaj ne bodo mogli Avstriji očitati ničesar in ne gojiti njej sovražnih nakan, ako so avstrijski narodi z notranjo svojo osodo zadovoljni.

O vsem tem pač ni treba nobene razprave; zato pa je toliko čudniše, da se celó mej Slovani, in kar je najhujše za nas, še mej Slovenci nahajajo ravno takó čudne glave, ki ne vedó ločiti kulture od politike, ki trobijo v jeden rog s sovražniki slovanskega plemena, da hrepene pojedini oddelki tega plemena po političnem združenju, kadar razvijajo v sebi spoznanje, da se jim je združiti v delovanje za skupno slovansko kulturo. Prečudno je, da se te vrste ljudje nič ne naučé od slovanskih najhujših nasprotnikov. Čudno, čudno je to, da ti ljudje ne sprevidijo, kam so spravili slovanski nasprotniki polabske, pomeranske in še zahodniše Slovane, in kam spravljajo zdaj isti nasprotniki velik del še živega poljskega naroda. Z orožjem, ki ga rabijo ti nasprotniki, hočejo taki čudaki pobijati ali celó ova-

jati rodoljube slovanske, možake in poštenjake, ki se trudijo, da bi se Slovani okrepili v skupni kulturi, in da bi potem pomagali človeštvu tudi oni po svoje, da bi se povzdignilo više in više.

Izdajalec je morda oni, ki deluje na osrečevanje slovanskih narodov v Avstriji in v tem na uterjenje te države proti Bismarkovi agresivni Velikonemčiji? Veleizdajnik je morda oni, ki zahteva ruščino in slovanske šege in slovansko umetnost za Slovane, v popolni analogiji z nemško in kulturo drugih velikih narodov?

V resnici takega prepričanja so bile nekdanj celó razne vlade avstrijske. Zdaj pa razni Nemci kažejo. — vsaj za se, — da kultura je vse kaj drugega, kakor pa politika. Avstrijski Nemci dobivajo podpore iz velikega nemškega Schulvereina v Berlinu; avstrijski nemški turnerji se celó na podstavi pravil združujejo z velikonemškimi turnerji v Avstriji in Velikonemčiji z namenom, da narod probujajo in razvijajo. Nemški pevci z Dunaja, Brna in drugih mest zahajajo prepevat v Berlin, v Draždane in drugam, vse pod imenom pospeševanja skupne nemške zavesti, nemške kulture. Jedino Slovani da bi ne smeli iskati enakih skupnih kulturnih pomočkov, skupnih potov za iste skupne kulturne namene!

Saj Nemci razstavljajo, kakor n. pr. v Kremsu velikonemške zastave, ne da bi jim kdo to zabranil, in Slovani da bi ne smeli hoditi po dovoljenih potih, da bi ne smeli braniti samo po sebi umevnih pomočkov za skupno slovansko kulturo.

Poslušajte, kaj c. kr. sodnija pravi Slovanom avstrijskim. Ko je neki državni pravdnik na Moravskem premalo ločil pomen kulture in politike, in je vsled tega zasegel jeden članek, v katerem je bilo govorjenje „O naši jednotnosti narodni“, torej o slovanski narodni jednoti, ga je c. kr. moravsko-slezsko više deželno sodišče z razglasom od 3. avgusta 1887, št. 6781 zavrnilo in poučilo z daljšo utemeljitvijo, ter reklo mej drugim:

V članku: „O naši jednotnosti narodni“, se izrecno poudarja, da vsi Slovani so si sorodni in da vsled tega jim je potreben jednoten literaturni jezik, ter je kot tak jezik poštovati ruski jezik za više slovansko razumništvo, in da je imeti pred

LISTEK.

Mabel Vaughan.

(Roman. V angleškem spisala Marija S. Cummins poslovenil J. P.—ski.)

Drugi del.

Sedemnajsto poglavje.

(Dolje.)

Ustanovila se je, nekoliko ustavljena po njegovih besedah, temveč pa po njegovem glasu.

„Nadlege vam nisem mislil delati“, rekel je, ko je bila vsa zamišljena in neodločena, „a ker sem že enkrat tu, poslušajte me trenotek.“

Prijel bi jo bil za roko, da bi jo zadržaval; a Mabel mu je ni ponudila, ker se je zavedela, da se močno trese. Na videz ni opazila njegovih besed ter se je na prejšnje mesto pri oknu usedla.

„Vi ste jedina izmed mojih prijateljic, ki mi danes ni čestitala“, rekel je ter se k njej prisedel. „Sprva sem mislil vam očitati malomarnost, a če natančneje to premislim, zahvalim se vam temveč, da ste me varovali take glume.“

Ponovila je zadnje njegove besede z vpraskanim glasom ter ga bistro pogledala, da bi jej pojasnil, kaj s tem misli.

„Da, res hud izraz“, nadaljeval je z njemu nenavadno silovitostjo; „a čestitanje iz vaših ust se bi mi bilo danes dozdevalo skoro prava gluma. Drugi so lahko bili slepi ter niso videli resnice in njih besede z najblajšim namenom so bile lahko prijetne in odkritosrčne, a laskal sem si, da vi me bolje razumete, da mi vi priznavate pravico verovati, da so mi ti dogodki, ki se od zunaj toli laskavi kažejo, napravili le mnogo bolečine, da bi me nobeno preguanstvo ne bilo lahko huje zadelo, nego ta neugodna mi volitev, ki me od vsega najslajšega in najdrajšega na zemlji trga.“

Glas se mu je tresel, kakor ga Mabel še nikdar ni slišala. Skoro jo je prestrašil. Čutila je, kako so jo njegove oči bistro gledale; a drznila se ni kvišku se ozreti, le jecljala je: „Henrik je rekel, da vam bi to bilo huda žrtva.“

„Henrik! Kaj on o tem ve? Kaj kedokoli o tem ve?“, zaklical je Bayard s silovitim, skoro nepotrpnim glasom. „Kedo razen mene samega bi lahko presodil bolečino, katero mi napravlja? So-

čutja ne pričakujem, častitke so me užalile, a vi“ in glas njegov se je glasil skoro z žensko mehkostjo, „vi, kateri ste me s svojim svetim zaupanjem na moje pravočutje za to nalogo okrepili, vi mi vsaj ne odrečete golega voščila: Bog daj srečo!“

„Jaz? O, ne!“, odvrnila je Mabel; potem pa je obotavljaje se pristavila in skoro sama ni vedela, kaj je rekla: „Jaz — vam voščim vse dobro!“

„Ali vi hočete poslušati mojo izpoved, predno odidem?“

Odgovorila mu je le plaho in skrbno ga pogledavši; potem se je brzo ozrla po sobi, kot bi hotela ubežati.

„Da, naj bode to moja spovednica“, rekel je Bayard in besede so naglo se vrstile druga za drugo kot bi bil uganil nje namen in kot bi ne hotel svojega smotra izgrešiti. „Jaz nočem odpotovati z lehkim srcem, a rad bi odpotoval vsaj z mirno vestjo. Vest bi rad olajšal bremená, katero ga je tlačilo, odkar sem vas prvokrat videl. Takrat sem zaslepljen od napačne in prenagljene sodbe govoril in vi ste slišali nedostojne besede, katere sem jaz obžaloval, ko hitro sem jih bil izgovoril. Ali mi morete odpustiti slepost, predrznost in neumnost, katerih si

očmi to narodno in kulturno jednoto pri vseh narodnih podjetjih." (Glej „Moravska Slovač“) od 24. avg. t. l.)

Isto više sodišče odločno pripozna, da literarni in kulturni panslavizem je dovoljen, in da v tem ne tiči prestopki proti državni jednoti v zmislu § 65. lit. a. kaz. zak.

List „Moravska Slovač“, ki je bil zaradi omejenega članka zasežen in potem torej oproščen, je izvrstno zagovarjal dr. Fr. Vysloužil z „Uhrskega Hradišta.“ Njegov zagovor ponatisnen tudi v „Parlamentarju“ št. 35, od 28. avg. bi bil izvrsten kazipot zlasti onim omahljivim slovenskim urednikom, ki ne zaupajo dovolj varuhom tisk. zakonov, in še posebej onim čudakom, ki mahajo po lastnih sorjakih s šibo „veleizdajstva,“ ki si jo v korist slovenskih nasprotnikov izposojajo od poslednjih.

Više sodišče je na naši strani, s postavami v rokah, kedar mi zagovarjamo slovansko kulturo in pomočke, ki vodijo do nje. Naši mnogovrstni dokazi so se naslanjali ne razum, na jasne pojme in na analogije drugih kulturnih narodov. Zdaj pa nam je prišlo še više deželni sodišče na pomoč s pravo rabo državnih zakonov, ki ne dovoljujejo, da bi se smeli jedni narodi prosto gibati v okvirji kulture, v tem ko bi se drugim narodom kratila prikladna sredstva do jednake kulture.

Pravica in c. kr. sodnija je po vsem na naši strani, in mi utegnemo posvetiti še drugovrstnimi razgovori onim, ki ne umejo ali nečejo umeti, da je narodom dovoljeno po naravnih in državnih pravicah, da se smejo tudi avstrijski Slovani družiti v skupno narodno jednoto!

Še nekaj o kosah.

Iz Rusije 26. avgusta. st. st. [Izv. dop.]

Izvestno, je, da so si Nemci v 1848 l. naročili iz Pariza Francoza, da bi jih naučil delati revolucijo, vse druge iznajdbe pa so njih lastnina, kar je tudi vsakemu znano, ki je imel srečo obrazovati se iz nemških knjig in pri nemških profesorjih. Ako so izumili opico, ako je jeden Nemec naučil karpe, da so hodili na žvenkljanje zvončka k bregu in potem celo na suhi breg, kaj se je torej čuditi, da so iznašli tudi najfineje sleparstvo v vseh oddelkih trgovine in obrtnosti. Kdo ne zna, da oni v sodih vozijo smradno vodo iz tabačnih tovarn avstrijskih, da motijo v njej orehovo in drugo listje, delajo iz njega smodke in jih prodajajo kot „echte Havanna“, „echte Cuba“ i. t. d. celo dražje, nego ko bi bile izdelane od pravega zamorskega tabaka; dokazano je, da v pivo, ki ga delajo v Franciji in v Rusiji, namesto dragega hmelja devajo grenko vrbovo kožo in moko iz lulike, bolj bogati pivovari pa razne kemične preparate. Zato pa se tudi nesem čudil, čitajoč v Vašem cenjenem listu, kako oni, to je Nemci v „reichu“, delajo prave avstrijske kose tem, da na svoj negodni produkt ubijajo avstrijske firme, in po svoji prirodnej nemškej podlosti celo avstrijski cesarski grb. Pri nas v Rusiji zanimajo se sleparstvom, razen drugih rečij, posebno v prodaji šivalnih strojev; dasi je stroj naredil kak „Kunstschlosser“ v kakem nemškem „krähwinkel“, vender ga v Moskvi in v Petrogradu prodaja debeli, odurni Nemec, podoben objektivu se mesarju, za pravi ameriški stroj izza morja, seveda s pismom,

jaz sam nikdar nisem odpustil? Ali vam more biti povoljna poravnava moje napake, da me je prvi vaš karajoči pogled precej prepričal o moji krivici in psovski (libel), da mi od onihmal ni več izginil iz spomina in da se ne morem umiriti, dokler mi njegova senca srce zatemnuje?“

„In to je vse?“, rekla je Mabel prostěji diha; pomenljivo smehljanje pa se je pokazalo jej na licih, ker spomin ni bil ohranil razžaljenja onega imenitnega večera, ohranil pa je bil one neizpozabne dobrote, katere jej je bil Bayard o uri največje sile blagosrečno storil.

„Ne, to še ni vse!“, vskliknil je Bayard s povoljeno silovitostjo, katero je zaman brzdal. „Vi ste me slišali, ko sem nepremišljeno se drznil so diti značaj, katerega soditi nisem imel ne previdnosti, ne ljubezni. Zato vas prosim, poslušajte me. — Imejte potrpljenje z menoj — verujte mi, če vam pravim, da dobrotljivost, lepota in resnica, katerih ste me od onih mal neprestano učili, pripravile so me toli daleč, da bi zakril si obličje ter vskliknil: No, to je tvoja hladnokrvna, prisiljena, posvetna gospica! O, Bayard Parcival, nikdar več nikar zaupati sebi samemu!“

(Dalje prih.)

da je stroj odtod in odtod iz Amerike, dokler se jim m dokumentalno in neovrgljivo dokazalo, da so ti stroji izdelani v blaženem carstvu „nemške poštenosti“ od starega železa, zbranega po nemških dvoriščih, in vse to se dela „zierlich, manierlich und akkurat“, da se človek nehoče spomina pobožnega Miheljna za poslednjega pruskega napada na Francijo, ki je prišedši v kmetško hišo nekega Francoza krast, zagledal v kotu razpelo; vest mu ni dopuščala, da bi vanj gledal Bog, ko krade; vzel je torej z glave „picklhaube“ in pokril ž njo sveto razpelo. Ko je iznesel vse, kar se je dalo, pred hišo, šel je nazaj po „picklhaube“.

Take kose, o katerih Vi pišete, pripeljal je nek Nemec pred dvema letoma tudi v Rusijo in jih prodajal seveda bolj po ceni, da bi izpodrinil štirski fabrikat; no njega trgovinsko podvzetje propalo je že prvo leto, kajti ruski mužik, dasi je po misli kulturnih Nemcev na istej stopinji z živalijo, doznal je skoro, da „prusskaja kosà mēdnago (počenega) grošà ne stójit“, in on kupuje, kakor prej, „štirske“ kose, to je pripeljane z Gornjega Štajerskega.

Trgovina s štirskimi kosami v Rusiji je tako zanimiva, da si dovoljujem napisati o njej nekoliko slov, tem bolj, ker posebno ta trgovina pokazuje jasno značaj ruskega prostega naroda. To je slovenskemu čitatelju važneje znati, nego razne stopke blagoslovljenega Koburžana, ljubimca srednjeevropskih politikov, ki so ga poslali v Bolgarijo, da bi delal tam s pomočjo denarjev in obetov renegate vere in slovanstva.

Pred več nego sto leti pripeljal je neki Rus, ki je bil za granico, v Štiriji, s seboj dve ali tri kose, katerih dobroti so se čudili vsi, ki so videli, kako se kosi štirskoj kosój.

Takoj se je odpravil v Štirijo na prostem vozu prost kupec Filimonov iz mesta Rilska po kose na Štajersko. Ta prvi „kosnik“ ruski je osnovatelj sedanjih rodov Filimonovih, ki po vsej Rusiji in v Sibirijo pošiljajo štirske kose.

Prvemu Filimonovu, ki je skoro pošiljal deset, dvajset in več voz v Avstrijo, dal je cesar Franc avstrijsko plemstvo za povzdigo avstrijske obrtnosti, in Filimonov, kot prost človek, imenoval se je z velikim veseljem „von-Filimonov“, tako da so ga vsi, ki so imeli ž njim opravke ali znanstvo, začeli skoro imenovati naravnost „Fon“. Ta von-Filimonov umrl je kot milijonar; do svoje smrti sezidal je, po navadi prejšnjih bogatih kupcev ali dvorjanov, lepo cerkev, ki je še zdaj največja in najlepša v Rilsku in živel je v hiši, ki je tudi še zdaj, dasi sezidana skoro pred sto leti, največja v tem mestu.

Plemstvo na potomce „Fona“ ni prešlo, pač pa veliko bogastvo in trgovina kosami; dasi so vsi jako bogati, vender nihče — tako pravi prosti narod — ne more biti „Fon“ in zove jih zato „Fončike“.

Trgovina kosami iz Avstrije je tako rekoč monopol Rilska in Filimonovih, premih potomcev znamenitega Fona. Vsako leto dobivajo v Rusijo okolu 5 milijonov kos iz Avstrije in transport se dogaja po navadi okolu konca velikega posta. Kose so uložene v smerokove sodčke, okolu sto kos v vsakem.

Po Rusiji kose razvažajo že mužiki sosednjih Rilsku vasij in ti mužiki so znani po vsej Rusiji pod imenom „kosniki“. Oni jemljejo izvestno partijo kos za gotove denarje ali pa na upanje in vozijo jih na svojih vozeh po Rusiji; kose dobivajo od Filimonovih, glede po kursu rublja, za 40 do 50 kopejk, sami pa jih, gledé po daljavi, kamor jih vozijo, prodajajo po 60 kopejk in višje do 1 rublja 50 kopejk.

Vsak kosnik ima svoj „rayon“, kamor že drug kosnik ne sme pripeljati svojih kos naprodaj; iz srednje Rusije vozijo kose v najbolj oddaljene gubernije našega prostranega carstva, ne po železnici, no ves pot, od domače kože in za 1000 in več vrst, na konjih in tako gredo, kakor bi dejal Levstikov Krpan, „cika, coka, cika, coka“ noč in dan. Po potu, dokler ni v svojem „rayonu“, kosnik kos ne prodaja, kajti daleč tam ga čakajo ljudje, katere on zna in kateri njega znajo že mnogo let; njih potrebam mora zadostiti, poleg tega pa je tudi obljubil drugim kosnikom, da jim „ne bo v škodo hodil“, a dane besede se Rus drži.

Kosniki dajo mužikom kose na upanje, kajti vozijo svoj tovor o času, ko je mužik po navadi popolnem brez denarja, posle dolge, mrazne zime. Jeseni, ko ima mužik skošeno že žito — v Rusiji žito skoro povsod kosé — in ko je uspel prodati že seno, kar mu ga je bilo odveč, ali ko je zarobotal nekaj rubljev na podensčini, z jedno besedo,

ko je pri denarji, odpravljajo se kosniki zopet na konji na „výpravku“, t. j. po denarje za kose, ki so jih spomladi dali na upanje. Pri tem pa kupujejo ali jemljejo v zameno za kose tovor, katerega v njih rodnem kraju ni, na pr. v jednom mestu posušene ribe, v drugih ovčje kože ali domače sukno in pravažajo na svojo in sosedov potrebo.

Kosniki so sploh ljudje, kakor Rus pravi, „nateriti“, kajti tro se o vsake vrste ljudi in spoznavajo svet; po navadi živé jako dobro, celo bogato, in pogostem oddajo svoje sinove v gimnazije ali realke. Ko se oni prepeljujejo s svojimi kosami po širokej Rusiji, obdelavajo jim doma babe polje, kajti zemlje ima mužik po navadi malo. Časi kosniki hitro bogate in jaz znam jednega starca, katerega premoženje štejejo na 40 tisoč, da si ima zemlje jako malo.

Mimohodeč naj povem, da je kosišče rusko veliko bolj nerodno, nego kranjsko; kosišče je brez kljuke v sredi in ima samo klin namestu nje; na konci, pa leva roka drži kosišče brez poprečnega klina, tako, da je obrnena dlanjo navrh; kosišče, kakor sem ga videl v domačej deželi, zdi se Rusu preveč „neudobno“; seveda, kakor je kdo navajen. Klepljejo jih tako, kakor pri vas, no brusijo jih drugače, to je, najprvo na jednej strani, potem na drugi in jako često ne osloj, no deščicoj, ki jo pomočijo in posipajo svižem.

Končam naj svoj spis kratkim razmišljenjem o poštenosti ruskega naroda, kakor sem ga začel sleparstvom nemškega. Pomislite: prost mužik vozi kose z jednega mesta Rusije v drugo, včas po krajih, kjer za nekoliko ur hoda na okolu ni nobene hiše, čez temne lesove in stepi, ki jih človeško oko ne more objeti. Da-si je Rus, po opisani nemških učenih klobasnikov, v kulturi malo više od živine, vender nikoli ni bilo slišati, da bi kacega kosnika na potu oropali, naj pelja kose ali naj se vrača z denarji domov; popolnem brezopasno hodi po širokem prostranstvu, nad katerim vlada batjuška-car in dasi njegovi dolžniki živé včas dalje, nego je od „laškega“ Trsta do židovskega Brdičeva, vender redko kak kosnik za kako ne dobi denarjev, in to ne po nepoštenosti dolžnika, nego radi drugih slučajnih okoliščin; nikoli se še ni nijeden kosnik pritoževal, da bi mu dolžnik ne dal jeseni denarja za koso, katero je spomladi vzel na upanje. In kako lahko bilo bi slepariti! Radi kakega rublja ne ostal bi kosnik, da bi se tožil z dolžnikom, kajti to bi mu prineslo dvajsetkrat več škode, nego rubelj ali dva, ki bi jih na sodišči dobil. Ker sem vso svojo mladost prožil v tako nesrečnih okoliščinah, da sem se na vsakem koraku natikal na sleparstvo ljudij, ki so nam pricepljali nemško „Ehre“, nemško znamenito kulturo, bilo je za-me popolnem nerazumljivo, kako ruski prosti mužik v tako daljne kraje upa svoje blago, in kakor neveren Toma, hotel sem se prepričati sam, iz ust kosnikov, ali res dajo kosé na upanje, in ali pri tem ne gube svojih denarjev. Čudili so se mi mužiki in takoj rešili, da se vidi, da sem „Nemec“, kajti mej Rusi češ kaj podobnega nesem mogel videti. Rusi, zares, ako imajo opraviti z Nemcem, to po navadi s sleparjem; torej ni čuda; saj Nemci hodijo v Rusijo le zato, da bi sesali sok iz ruskega naroda, kateri je po jih razumnenji, kakor Slovenec, ustvarjen le zato, da bi ga kulturni Švab sesal kakor volkodlak. Gorje mužiku, ako ima opraviti, n. pr. z upraviteljem kakega bogatega pomeščika; upravitelj Nemec dere i delavca i krade gospodarju, in dočim je kak lačen pruski oficirček prišel v Rusijo „gol, kak sokol“, vender kmalu izvoha, da v Rusiji je še mnogo ledine, ki ima v sebi zlate zaklade, in upravljavši nekaj let ruskim imenjem, osnuje si sam v „divjej“ Rusiji „sein liebes Vaterland“, krade in grabi na pravo in na levo, vdol in poprek pri vseh, ki imajo nesrečo priti mu „in den Schuss“, pri čemer seveda prav po nemški roga narod, ki ga je obogatil in „veroj i pravdoj“ služi staremu velikemu „Vaterlandu“ na bregovih Spree, Rena in drugih nemških rek.

Ko pišem o ruskih kosnikih, prihajajo mi nehoté na misel Vaši Ribničani, ki tudi svojo „suho robo“ vozijo daleč po belem svetu, morda celo v „reich“, ako jih tam ni zadela osoda Slovakov, ki so Nemcem prodajali mišje pasti in jim vezali piskre. In jako zanimivo bilo bi znati, mnogo li Ribničani riskujejo nemškemu Mihelju dajati na upanje in ako jim ne dajó, to zakaj ne? Vsakemu, ki je zaupanja dostojen, daje se mu.

Dalje v prilogi.

No prepričan sem, da ko bi po primeru ruskega kosnika, Ribničan spomladi kakemu „biedern, ehrlichen Deutschen“ dal nekaj rešet na upanje, jeseni pa bi prišel po denarje, zgodilo bi se ž njim, kakor sè sv. Ivanom Krstnikom, kateri „vo svojà priide i svoja jègò ne prijaša“. Kje vzrok te razlike mej rusko slovanskim in nemškim narodom? V tem seveda, da Rusa ni še oblizala nemška laži - kultura, ki je dovela Nemca do tega, da na svoj fabrikat pritiska celo — cesarski grb „prijateljske zavezne države“, ali da nemške šivalne stroje prodaja z ameriškiimi patenti, katerih podpis, pečat, papir, z jedno besedo vse je ponarejeno v deželi „poštenosti“, katera specijalna nemška lastnost je ravno tako istina, kakor kose in šivalni stroji. Nemški narod je z nog do glave propitè lažjo, licemerjem, sleparstvom, kajti vodi ga človek, ki pod knežjo kožo nosi cel sklad vse mogoče breznavrstenosti; človek ki se druži to z židi, to z jezuviti, da bi poteptal za vselej vse, kar je slovanskega. Tak zli duh mogel bi izpriditi celo narod z boljšimi navrstenimi zadatki, nego je nemški, da bi mu ga osoda dala v roke na cele desetke let. In ta srednjeevropski mogotec je bog vseh Miheljnov, kaj čuda, da gredo za njim čez grm in strm, kar je telesu glava, to narodu voditelj politike. Izvestno pa je, da kamor gre glava, tja se vleče tudi rep. Žal je le to, da se za ta rep drže tudi drugi; dovoljeno je misliti, da so izgubili svojo lastno glavo.

Krutorogov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. septembra.

Češki listi poudarjajo, da je državnozbornska volitev v Praškem Starem mestu dovolj jasno pokazala, da češki narod ni zadovoljen s sedanjo vlado. Nadejajo se, da bodo tudi na Dunaji to spoznali ter premenili svojo politiko. Dokler ostane dr. pl. Gautsch minister, ni več misliti, da bi Čehi podpisali sedanjo vlado. — Dopolnilne volitve za deželni zbor se neso udeležili nemški člani Praške trgovske zbornice, kar je bilo pričakovati. Voljeni so češki kandidati.

Vnanje države.

V francoskih vladnih krogih mislijo, kakor se piše v "Pol. Corr." iz Pariza, da **bolgarsko** vprašanje še ne bode kmalu rešeno. Z misijo Ernrothovo bode težko kaj. Proti njej je mnogo po mislikov. Z Berolinsko pogodbo se popolnem ne strinja, Turčija se zanjo ne more odločiti, več vele-vlasti jej oporeka. Poleg tega je pa še jako dvomljiv uspeh take misije. Prelahko bi dala povod ruskeji okupaciji, in spravila mir v nevarnost. — Po poročilih iz Bolgarije pa stvari za Koburžana najojbolje. Pri prihodnjih volitvah bode vlada le težko dobila večino. Kako slabo stojé stvari za vlado, najbolje kaže to, da že oficijozna „Svoboda“ priporoča oblastvom, da naj nikar ne pusté, da bi opozicija z lažnjivimi agitacijami begala narod. To je pač migljaje za oblastva, da naj na vso moč ovirajo vsako gibanje opozicije. S knezom je šel v Sofijo kot knežev domač zdravnik dr. Reusser, bivši asistent prof. dr. Bambergerja na Dunaju. Sedaj se pa že hoče vrniti na Dunaj. Morda je dr. Reusser prva podgana, zapuščajóča Koburžanovo potapljaóe se ladjo. Vlada je sklenila energično postopati proti osobam, ki bi iz Srbije ali od kod drugod prihajale motiti r. d. Iztiravali jih bode kar iz de-že-le. Na ta način se nadeja, da bode zabranila, da ne bodo mogli nezadovoljneži, ki so bili iztirani ali so sami ostavili Bolgarijo, vrniti se in napraviti ustaje. Ako bodo opozicijski listi še nadalje tako napadali kneza, bode vlada omejila tiskovno svobodo. Prefekta v Ruščuku proti kateremu je bilo mnogo pritožeb, bode vlada baje odstavila. Okrog Varne se je pokazalo mnogo roparjev. — Vlada se močno boji, da ne bi propala pri volitvah. Sedaj širi vesti, da so Rusi poslali milijon rubljev opoziciji za agitacije v Bolgarijo. To pa samo zategadel da bode lahko rekla, če propade pri volitvah, da je opozicija zmagala le s podmičenjem.

Rusija je že pred prihodom Koburžana priporočala **Turčiji**, da se pošljeta ruski in turški komisar v Bolgarijo. Slučajno so pa o tem zvedeli zastopniki vevlastij in se nekateri takoj izrekli proti takej misiji. Regentstvo je pa hitelo z volitvijo novega kneza, češ, potem ne bode treba ruskega komisarja. Rusija je opustila misel, da bi poslala v Sofijo Ernrotha, ker sedaj vevlasti nikakor nečejo privoliti v to misijo in se je nekda Avstrija celo odločno izrekla, da ne bi mogla trpeti ruskega ali rusko-turškega vojaškega posredovanja — brez vojaške pomoči bi pa komisar itak nič ne opravil. — Počakala bode Rusija s to zadevo, nadeja se pa, da bode narod kmalu spodil Koburžana, in tedaj morda ne bode nobenega, da bi vladal v Bolgariji. V takem slučaju bodo vevlasti še vesele, če pojde v Sofijo ruski komisar.

vojska razen drugega voja. Prvi voj imel bode vaje v Mali Valahiji, tretji in četrti pa blizu Fokšanija.

Francoska mobilizacija za poskušnjo je končana. Listi ta poskus različno presojujejo. „Matin“-u se dozdeva, da se je pokazalo, da batalijonski in stotnijski poveljniki neso popolnem kos svoji nalogi. Vajeni neso voditi 1000 oziroma 250 mož, ker ima v mirnem času batalijon samo kacic 300 in stotnija kacic 75 mož. „Justice“ hvali vojake, da so se vzlic silni vročini dobro držali, a preskrbovanje vojske je pa pomanjkljivo. Dobro je vsekako, da Francozi preveč optimistično ne sodijo svoje vojske ter neso slepi za razne pomankljivosti. Sedaj je mogoče, da bodo skrbeli, da se vse pomankljivosti odpravijo, ter se dobro pripravijo za boj. Nemčija ne bode več našla Francije nepripravljene, kakor jo je 1870. leta. — Shod zastopnikov francoskih občin, imel bi se bil sniti 22. t. m. Ker je pa le malo občin naznanilo svojo udeležitev, bode se shod na poznejši čas preložil, najbrž pa popolnem opustil. — O manifestu grofa Pariškega pišejo republikanski francoski in angleški listi, da najbrž ne bode imel drugega upliva, kakor da se bodo republikanske frakcije bolj zblížale.

Nemci jako brezozirno postopajo s Poljaki. Na Poznanem so jim vse šole ponemčili. Prosili so prusko naučno ministerstvo, da bi se vsaj na najnižjih razredih srednjih šol poučevala poljščina kot učni predmet, toda še ta prošnja se jim je odbila. Sedaj premišlujejo poznanjski rodoljubi, kako bi se izvan šole dala gojiti poljščina. V Berlinu so, kakor se vidi, trdno sklenili, da povemčijo vse vzhodne pokrajine.

V **holandskih** mestih so bili poslednji čas resni socialistiški neredi, posebno v Amsterdamu, Rotterdamu, Utrechtu in Karlingenu. Vsako nedeljo morajo biti po vojašnicah vojaki pripravljeni.

Danes bode zaključil **angleški** parlament zasedanje. To zasedanje trajalo je osem mesecev in zbornici sta se najbolj bavili z irskimi zadevami. O parlamentarnih počitnicah bode liberalna stranka začela mej narodom močno agitacijo proti vladi zaradi irske politike. Pričakovati je v kratkem več meetingov in volilnih shodov.

Afganski emir je nevarno bolan. Njegova bolezen je baje neozdravljiva. Njegov prestol se pa tudi majo. 31. m. m. bil je zopet hud boj mej ustaši in vladnimi četami pri Mashaki-ji ob Abistadskem jezeru. Kdo je zmagal, se ne poroča. Na obeh straneh je bilo kacic 500 ubitih in ranjenih. Eyubahana se tudi vladnim četam ni posrečilo izriniti v Perzijo. Poročila, da je han bežal iz Afganistana, se namreč niso obistinila. Eyub je blizu Herata z mnogimi svojimi privrženci in skušal bode v kratkem pridobiti si Herat, ker morda ne bode težko, ker ga Heratci jako čislajo in emirove čete ne o zanesljive.

Dopisi.

Iz Gorice 12. sept. [Izv. dop.] Zadnje dni je zopet hudo pripekalo v naši nižini; danes pa je nekoliko odnehalo, ko je dež poškrpil že zopet žejno zemljo. V okolici vidimo kmete, kaké napravljajo in čistijo sode in posode za novo vino. Nadejajo se obile kapljice in ob jednom močne in dobre. Iz tega sklepajo, da vinska trta potrebuje vročine, kakeršna je bila letos, potem da se trte tudi bolezni ne primejo toliko, kakor se razširjajo zadnjih let.

Sadja ima naš trg zdaj izredno obilo tudi za meščane na prodaj. Breskve in češnje so dober kup in na izbiranje, v tem ko druga leta tega sadja še dobiti ni bilo tukaj. Kajti trgovci s sadjem drugače vse poberejo, kar je lepega in v obče kaj vrednega. Tudi grozdje je na trgu drugače slabo in drago. Letos pa je vse boljše, čeravno se je bilo bati, da suša vse uniči.

Naše mesto, ki je bilo doslej prazno, postaja od dne do dne živabnejše. Poleg tega, da planinska hladnejša sapa goni zgodaj tujce v naš gorki kraj, so dospeli včeraj tudi vojaki v mesto, in sicer je došel polk št. 97., v katerem so primorski Slovenci in Lah. Potem dohajajo pa tudi še učenci in dijaki v obilnem številu.

Vsled tega se priporočajo naši knjigarji na vse strani. Knjigar Coppag, beri: Kopač, je odprl na Travniku podružnico v družbi s Skertom. O tej tvrdki je zdaj mej Slovenci mnogo govorjenja. Tvrdka Coppag & Skert je namreč podarila lahonski šoli v Podgori, ustanovljeni po društvu „Pro Patria“, br.salke, pisanke, svinčnike, peresnike, gumi itd. za 40 učencev. To je ovadil židovski „Corriere“, drugače bi Slovenci menda tega še izvedeli ne bili. Tvrdka se je te ovadbe neki jako prestrašila in je podvizala se, posvetiti podoben dar tudi slovenskemu otroškemu vrtu v Gorici. Da tvrdke ni nagnil do poslednjega darila drug povod, kakor strah, je posneti že iz tega, da je slovenski otroški vrt ustanovljen že par let, pa vendar ni

imel g. Coppag časa in prilike, da bi bil že poprej obdaril ta slovenski zavod.

Goriški Slovenci so nad vedenjem g. Coppaga prvič osupnjeni, ker so ga jako podpirali na vse strani, drugič pa jako nejevoljni, ker je obdaril ono laško šolo, ki je osnovana proti Slovincem na slovenski zemlji, v Podgori, v toli važni mejni občini mej Furlani in Slovenci na desnem bregu Soče.

V Gorici imajo Slovenci velik križ zastran knjigaren, ker nimajo pravega domačina mej trgovci te vrste. Jedin knjigotržec, kateri se drži zdaj popolnem neutralno v Gorici, je g. Wokalat. Ta uživa zaupanje tudi pri duhovščini obeh narodnostij, in ima v zalogi povoljno slovenskih knjig. Zato in ker ima tudi največjo šolsko in znanstveno knjižno zalogo, obračajo slovenski rodoljubi pozornost dijakov in roditeljev šolske mladine seosebno ob tem začetku šolskega leta na knjigarno g. Wokalata. Kakršne so razmere zdaj, imajo tudi popolnem prav.

Tako se začenja narod probujati tudi v gospodarstvenem pogledu, in je želeli, da bi nasprotniki slovenske narodnosti tudi v Gorici kmalu občutili gmotno škodo, ki si jo sami nakopujejo s hujskanjem proti nam. Doslej so se sosebno Lahi samo šalili ob enakem žuganji, zlasti ker so videli malomarnost, mlačnost narodovo in pa okornost onih, ki bi bili imeli napraviti gospodarski jez proti hujskačem. Zdaj pa je že slišati tu pa tam, da tudi lastno samopomoč narodovo začenjajo Lahi poštrevati bolj zaresno.

Če bo narod previden in vstrajen, pride še do tega, da bodo Labi sami postavili se v lastno obrambo proti lahonskim listom, ki polnijo svoje predale z lažmi, obrekovanjem in izzivljanjem proti Slovincem.

Te hujskate hudo peče resnica, ki jo je potrdiral celo konservativen Italijan g. D. v tukajšnjem laškem katoliškem listu, da je namreč na Goriškem tri četrte Slovencev, in samo ostanek da je laški, potem pa, da je bila Gorica najprej slovenska vas, in le polagoma da je prišlo do zdanjih razmer, ki kažejo na krivično vedenje Lihov Goriškega mesta nasproti slovenskim prebivalcem v tem skupnem glavnem deželnem mestu. Tega možaka zaradi odkritega priznanja zgodovinskih resnic zdaj lahonska politika črni in blati nespodobno. Slovenci pa morejo skrbeti, da bodo Lahi od kraja začeli hoditi pravičniša pota. Ravno Gorica pa je v gmotnem oziru tako občutljiva in od slovenske mase toliko zavisna, da bi na Travniku zopet trava rasla, ko bi mestu odtegnila ista masa gmotno pomoč, masa, ki je doslej teptana in zaničevana.

Razumniši del slovenskega naroda pa ima, kakor rečeno ravno ob začetku šolskega leta še posebno priliko, da pokaže, kje je Gorica najbolj občutljiva.

Naprej !

Iz Cerknice 12. septembra [Izv. dop.] Kaj ne, dolgo me že pogrešate, gospod urednik. Zakaj je tako, Vam ne bodem tukaj razkladal. Okoliščine in moje razmere, morebiti, da so Vam celo že poznate, pa vsaj to le mene boli. Oprostite mi iz mnogih ozirov, da sem Vam dolžen ostal sporočiti raznoterih novic letošnjega leta iz našega kraja, ko pa sam zelo obžalujem to, da Vam nesem bil točni sporočnik velevažne stvari, namreč, da Vam nesem sporočal takoj o volilnem shodu, katerega je bil naš državni poslanec gosp. dr. Ferjančič sklical v dan 8. t. m. v Cerknici.

Dobro reč staviti mej svet, kazati jo v pravi luči, ni nikdar zakasnjeno, in to mi daje nekoliko upanja, da me bodeste oprostili zaradi svojega, še le danes Vam doslega sporočila.

Razveselilo nas je, čuvši glas, da nas obišče gospod državni poslanec, in da nam hoče poročati o svojem delovanju v državnem zboru.

Do sedaj bili smo navajeni od svojega državnega poslanca čitati v tiskanih brošurah delovanje njegovo, kjer nam je lepo in obširno razkladal stvarno zadevo, nam kazal, kar se je dobrega doseči moglo, pa nam tudi odkritosrčno povedal, kje bi moral kraj in narod naš dobiti in zahtevati večjih pravic.

Radi smo čitali ta sporočila. A še rajši pa vidimo, da nam vse to gospod državni poslanec ustno razlaga, da nam je dana prilika povprašati ga o kateri, nejasni zadevi. Ravno tako mu moremo takoj svoje želje razodeti in poprositi, da se nanje ozira. Naš sedanji gospod državni poslanec je gotovo sam nvidel potrebo staniti osebnih moj nas velike in

gotovo mu ni bilo neznano, da smo tudi to željno pričakovali.

Došel je istega dne s popoldanskim vlakom na Rakek, kjer ga je pričakovalo zastopstvo naše občine. Z istim vlakom pripeljal se je tudi naš gospod okrajni glavar dr. Rus z namenom počastiti volilni shod s svojo navzočnostjo. V Cerknico dospel, bilo jo zbranega mnogo občinstva, samih volilcev. Zborovanje se takoj prične.

Volilnemu shodu bil je predsednikom soglasno voljen naš gospod župan Josip Milavec, kateri pozdravi gospoda poslanca in vse navzočne. Na to nastopi gospod poslanec

Dr. Ferjančič povedal nam je, da se je v te-
žavnem poslu svojega poslanstva mnogo, pa rad trdil

Povedal nam je, da mu je mar, da se je, in da se bode potezal za kmetijski meščanski in trgovski stan. Jako veselilo nas je, kako neustrašeno je razpravljaval ravnopravnost, in omenjal dobro znani § 19, ki se žal bog neče dejanski izpolnovati. Naš gospod državni poslanec ni gledal niti na levo niti na desno, marveč povedal nam je v obraz resnico, kakor se spodobi možu — poštenjaku, jeklenemu značaju.

V svojem sporočilu kazal je na kmeta v vseh položajih, kazal na poljedelstvo, gozdarstvo, oziral se na notranjske vodne razmere, prešel je k raznovrstnim stanovanjem, ki še mnogo izboljšanja potrebujejo in željno pričakujejo, pa nam tudi v vseh zadevah obljubil svojo podporo. Jasno, odkritosrčno, brez vsakega hvalisanja je govoril. Taki govori segajo v srce in ohranijo se v spominu.

Zagotovljen naj bode naš gospod državni poslanec, da je Notranjec z njim in z njegovim postopanjem popolnem zadovoljen, kar mu je tudi spričevalo, občno naidušeno priznavanje zbranih volilcev.

Kot mlad parlamentarec si je dr. Ferjančič zaupanje svojih notranjskih volilcev, na mah v prvem letu zadobil, zatorej naj ve, da Notranjec pozna Notranjca in ve ceniti moža, ki mu dobro želi in za njega pošteno dela.

Mi kličemo našemu gospodu državnemu poslancu le to: Vztrajni bodite! Po dokončanem izbornem govoru zahvalil se je gospodu poslancu gospod predsednik, gromeli so odličnjaku živahni glasi splošnega odobravanja, in vsi volilci so se ga v svojih pogovorih hvaležno in laskavo spominjali.

Po končanem sporočilu povzel je tudi besedo g. c. kr. okrajni glavar dr. Rus, ter se kaj prijazno in zadovoljno izrazil o govoru našega poslanca. Podarjal je — uvidevši, da je našemu poslancu mar za raznovrstne potrebe Notranjcev, — da postopa v edinosti s političnimi oblastmi, katerim ni nič manje ležeče na tem, da se zvika, okreпча in utrdi blagostanje Notranjcev. Gosp. okr. glavar rekel je mej drugim:

Moj politični okraj je mej Notranjci, ki so na glasu kot hudi narodnjaki, a bodite uverjeni, da sem jaz rad mej Vami, ko vidim in ko sem se že prepričal, da ste zauzeti za vse dobro in lepo. Odkritosrčno Vam v vseh mogočih zadevah zagotavljam tudi jaz svojo podporo. Resno je mož — kakor ga poznamo kot takega, — izgovoril svoje besede, pa resno smo jih utisnili tudi mi Notranjci v svoj spomin.

Nepozabljiv nam bode tedaj dan 8. t. m. tudi proščenja (žegnanja) našega, radostno se bomo spominjali tega dneva, ko smo imeli priliko — po vsem tem naidušeni, na morebiti boljšo bodočnost — veselo razhajati se.

Iz Brd na Goriškem 13. sept. [Izvirni dopis.] (Politične čitalnice.) Odkar je začelo italijansko društvo „Pro Patria“ rogoviliti na slovenskih tleh, zlasti ob slovensko-italijanskih mejah, so se začeli tudi naši ljudje nekoliko pomišljati, in preudarjajo, kaj neki pomeni ta blagodušnost italijanska nasproti mejnim Slovencem. Zlasti namere, ki jih je razodelo to društvo v Podgori, ne dajejo našim Bricem pokoja in ne vedó, kakó bi ustavili nevarnost takoj ob začetku.

Podgora sama pa daje lep zgled v tem oziru. Kajti brzo si je sama na lastne stroške osnovala slovenski otroški vrt, in zdaj si snuje še narodno društvo.

Najbolj nas je razveselilo, da se hoče Podgorsko narodno društvo osnovati po zgledu Čepovanske čitalnice, ki ima taka pravila, da sme obravnavati poleg narodnih tudi politična vprašanja. Ravno Čepovanska čitalnica je že mnogo koristila na Goriškem, ker je narod budila tudi z oživljenjem čuta do političnih pravic.

Zato je bila jako srečna misel, da so se tudi Podgorci poprijeli jednake osnove in podstave narodnemu društvu. Briski „Jez“ itak deluje v tem zmislu, samo da je bolj omejen na politiko „Jez“ je in naj bo takó rekoč voditelj v Brdih; njemu pa naj sledé druga narodna društva. Toda, kakor so zdaj bralnice in čitalnice osnovane, se ne smejo utikati v politiko. One morajo molčati, ko bi bilo pridružiti se kaki resoluciji, prošnji ali v obče kakemu sklepu političnih ali narodno političnih društev.

Zató je silno želeli, da se vsa Brda poprimejo načel Podgorskega, zdaj snujočega se narodno-političnega društva. Bralnice in čitalnice, ki delujejo do-
lej izključno na narodnem polju, naj se preosnujejo v narodno-politična društva. In kjer še le namerjajo osnovati taka društva, tam bodi rodoljubom pred očmi načelo Čepovanske čitalnice in Podgorskega društva.

Brda naj povsod osnujejo taka društva, ker njim preti daleč okolu velika nevarnost od laške strani.

Kakor smo slišali, hočejo Podgorski rodoljubi poučevati tudi delavce o njih interesih in po-
ebnih potrebah. Rekli so, da vzamejo delavci Podgornikovega „Delavskega prijatelja“ v roke, in da jim bodo rodoljubi obširno razlagali točko na točko te knjižice, ki je na prodaj za majhne krajcarje. Takó začne tudi delavski stan na Primorskem zavedati se svojih gmotnih in nara-
lnih dobičkov. Saj drugače bodo kapitalisti delali s slovenskimi tovarniškimi delavci še hujše, nego se godi drugod, kjer se delavci že vender zavedajo v veliki meri svojih pravic in interesov.

Vsekakor utegne pa Podgorska občina postati zgled Goriški okolici, in naj bo ta, kakor Čepovanska občina, v narodno-političnem oziru zgled vsem Slovencem. Saj probude je še povsod potreba in pouka pa še nikjer dovolj ni bilo. Bog daj torej, da bi nastala z letošnjim letom nova doba povsod na Slovenskem, potem ko je začela tudi Dunajska vlada korakati — nazaj gledé na začetno delovanje v zmislu sprave in sporazumljenja.

Iz Gorenje Bistrice pri Slovenski Bistrici 15. septembra. [Izv. dop.] Opozorili so me na listič, ki pod imenom „Marburger Zeitung“ izhaja in baje 200 naročnikov osrečava s svojimi neslanimi čenčami. V poslednjem nedeljskem listu prinaša dopis iz Slovenske Bistrice, „der stramm deutschen Stadt inmitten der slavischen Hochflut“, in v tem dopisu pripoveduje neko grozno historijo o soprogi znanega narodnjaka, kako hudo se jej je godilo v družbi „windischer Bauern“, katere je ona „neuslovenisch“ „baranguirala“. „Bauri“ so jo topli in iz krčme ven postavili, ker nečejo nič vedeti o slovenstvu. In vse to se je pripetilo v krčmi v Gorenji Bistrici na dan birmovanja. Povpraševal sem, kaj je na tem, in poizvedel, da je cela historija od konca do kraja hudobna izmišljotina in gola laž. Rečena gospá je res po birmi s svojimi štirimi birmanci bila v Gorenji Bistrici v gostilni, da je otrokom kupila jedi. A tam ni bilo nobenega prepira, tudi nobenih „baurov“ ne, razen poštenega posestnika Kovačeka iz bližnje Kostajnice, unetega Slovenca, kateri je, ko je gospó zagledal, še celo njej, njenemu odsotnemu soprogu in vsem Slovencem napival v naidušenih besedah. Gospá je potem odšla, ne da bi jo kdo bil žalil z besedami, še menj pa dejanski. Torej ne pičice resnice v dopisu. Kdo je narekaval dopis, spozna se lahko iz vsebine. S posebnim srdom se opisuje, kako „aufgedonnert in russischen Farben“ je „slovenska pravakinja“ hodila po mestu z visokim vihrajočim klobukom francoskih barv na glavi. Kdo se briga za ženske obleke, nego ženski spol? In ta klobuk je bil, tako pripoveduje dopisunka z vidno škodoželjnostjo, po oni aféri v krčmi od „bauerskih“ rok zmečkan in pomendran. Oj, ta nesrečni klobuk, ki je dopisunko v oči zbadal, kakor rudeč robec purana, zdaj ga ne bo več videti! Strašna prevara, klobuk še vihra in še ga bo včasih morala gledati „deutsch-liberale Frau“ hudobnega jezika, ako se neče vrniti, od koder jo je veter zanesel v slovenske kraje, v Lerchenfeld. Tam je nihče ne bo motil, ne bode slišala slovenskih besed, ne gledala ne ruskih, ne francoskih, ne slovenskih barv in lahko celi dan popevala „das deutsche Lied“.

S Čateža ob Savi 12. septembra. [Izv. dop.*] Izgubili smo v gospodu kapelanu Jak. Pokornu, koji se je 30 avgusta od tukaj v Črnomelj preselil, najboljšega podpiratelja občanov, ter ljubez

* Po naključju zakasnjeno.

njivega učitelja in dobrotnika šolske mladine. Ni pa bil le učitelj nežne mladine, bil je sploh učitelj ljudstva!

Da se je po njem vse žalostilo ter plakalo, je razumljivo za možem, ker imel je srce na pravem mestu za ljudstvo, za narod!

Zategadel pa se je gospodu kapelanu Jak. Pokornu priredil na Čateži dne 28. avgusta popo-
ludne v priznanje posebnega spoštovanja in časti sijajen banket, koji bi bil v čast marsikomu!

Pri banketu sviral je izvrstno domača godba, kvintet, — gosli, flauta, violinočel — pod vodstvom nadučitelja Alojzija Račiča. Mnogo gospele je bilo navzočne, mej njimi p. t. gosp. župan dr. Ig. Namorž, c. kr. poštar in načelnik kraj. šol sveta, kraj. šol. nadzornik gosp. Jos. Kodrič, celo gosti iz Zagreba itd.

Odhajajočemu gospodu Pokornu je napil prvi župan gosp. dr. Ig. Namorž ter se mu prisrčno zahvalil za njegovo požrtvovalnost v vseh zadevah, naglasujoč, kako on visoko čišla one, posebno gospele duhovnike, koji so vneti za izobraževanje ljudstva itd. Sledile so mnogovrstne napitnice, tudi našemu vrlemu županu g. dr. Ig. Namoržu. Sijajen banket trajal je pozno v noč. Žalostilo je le vsakega, da je bilo vse to k slovesu, ker v njem izgubimo podpiratelja občanov, ljubeznivega učitelja, dobrotnika šolske mladine in zvestega, odkritosrčnega, najbolj-
šega prijatelja! Bog obvaruj in ohrani tedaj gosp. Jak. Pokorna še mnogo let, da bi ga tudi drugje spoznali, ljubili ter spoštovali!

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je občini Št. Janž pri Slovenjem Gradci za zgradbo šole 300 gld.

— (Konfiskacija) zadela nas je včeraj. C. kr. državno pravdnistvo zapienilo je včerajšnje številko zaradi uvodnega članka „Gauč in slovenske paralelke“. Današnji številki dali smo dve strani priloge.

— (O gimnaziji Ljubljanski) imamo naslednje podatke. Julija meseca napravilo je izpit za slovenske paralelke 97 učencev, dne 4. t. m. bilo je vsprejetih 42, vkupe na slovenskih paralel-
kah 139. Ker po ukazu ministerstva ne sme na nobeni paralelki biti nad 60 učencev, se je upisavanje včeraj ustavilo, danes pa po nalogu deželnega šolskega sveta zopet nadaljevalo. Kakor čujemo, se jih danes ni mnogo zglašalo, stariši so s svojimi odklonjenimi sinovi večinoma že včeraj Ljubljani pokazali hrbet ter si bodo pomagali, kakor si bodo vedeli in znali.

— (Vsprejemni izpit) za prvi razred delalo je danes na gimnaziji Ljubljanski 40 učencev.

— (Zanimiv račun.) Pod tem naslovom piše nam prijatelj: tretja paralelka v I. razredu gimnazije Ljubljanske se ni dovolila zaradi štedljivosti, ali kakor se je oficijalno reklo „zur Schonung des Staatschatzes“. Ta izgovor pa ni osnovan, kajti paralelka stala bi 900 gld., 60 dijakov pa bi po Adamu Riehse-u plačalo že v prvem polletju 1200 gld. učnine. Država je torej, ne dovolivši tretje paralelke, za 300 gld. na škodi

— (Minister Gautsch in naši poslanci.) Prijatelj našega lista nam piše: Nekemu slovenskemu poslancu so njegovi volilci o priliki volilnih shodov na raznih krajih nekako čudno soglasno naročali, da sme, ako se mu bo de zdelo koristno in potrebno, proti ministru Gautschu stopiti v opozicijo. To naročilo osupniti mora pač vsacega, kajti jaz mislim, da ni narodnega Slovenca, ki bi po znanih činih Gautschovih ne bil prepričan, da tega moža naši poslanci ne smejo podpirati več in zato bi bilo želeli, da bi slovenski volilci svojim mandatarjem dajali odločnejša naročila.

— (Dr. Kronawetter) je pretekli terek 350 svojih volilcev poročal o svojem delovanju in o političnem položaji sploh. Dejal je, da se je nadejati velikanskih, glede posledic groznih dogodkov, katerih težo evropski narodi že sedaj hudo čutijo. Mej drugim pa je kritikoval tudi Gaučevo naredbo gledé srednjih šol in dejal, da nikakor ni opravičena. Rekel je, zakaj bi se baš pri srednjih šolah tako skopo štedilo, ko se je ravnokar potrosilo 52½ milijona goldinarjev. Torej celo pristen Nemec obsoja Gaučeve skoke!

— (Državni zbor in deželni zbori.) Ministerski svet je predvčeraj sklenil, da se državni zbor skliče mej 5. do 10. oktobrom. Zakon ob obdačnji sladkorja ima se rešiti še letos, zategadel bodo delegacije ob enem z državnim zborom zbo-

rovala. — Deželni zbori se bodo sklicali v drugi polovici decembra.

— (Osobne vesti.) Gospod dr. Vladimir Globočnik imenovan je davčnim nadzornikom na Primorskem. — Kontrolor deželnega plačilnega urada v Ljubljani, g. Avgust Ultscher, imenovan je plačevalcem pri istem uradu.

— (Umrli) je predvčeraj zvečer gospa Marija Drahsler, soproga znanega rodoljuba, g. Pavla Drahslerja, trgovskega poslovođe v Ljubljani. Lahka jej zemljica!

— (Iz Gorice) nam pišejo: „Soča“ od 9. tega m. je bila zaplenjena, ker je grajala nekega bukvarja Coppaga. Poslednji je neki prišel v „Slovensko Čitalnico“, kjer je našel po naključju zaseženi list „Soče“. Čitalnica uživa pravico privatne hiše, in nikdar ni bilo še slišati, da bi policija hodila pobirati zasežene liste v take prostore. Vender se je to zgodilo zastran zadnje „Soče“. Vprašamo: Ali bo slav. predsedništvo iskalo svoje pravice, ki se je s tem prelomila? Rado vedni smo na to.

— (Zemljiščne knjige.) „Indipendente“ javlja, da je naznanilo predsedništvo deželne sodnije deželnemu odboru, da je ministerstvo pravo sodja odbilo spomenico deželnega odbora proti naredbi istega ministerstva, da se ima pri upisovanju v zemljiščne knjige rabiti tudi slovenščina, ker je ta naredba utemeljena §. 19. ustanovnega zakona od 21. decembra 1887. (Enakopravnost). Deželni odbor pa je sklenil, da se ne pritoži, ampak da bode v prihodnji seji dež. zbora poročal „il fait accompli“. — Prav isto se je naznanilo tudi odvetniški zbornici. „Edinost“.

— („Učiteljski Tovariš.“) List za šolo in dom“ ima v svoji 18. številki nastopno vsebino: Koliko je mogoče doseči pri pouku o ženskih ročnih delih na podlogi dejanskih izkušenj z ozirom na krajevne razmere, in kako se ta pouk uravná, da se ljudstvo zanj pridobi? Poročala na učit. konferenci v Domžalah Avgusta Klančar. — Zgodovina pedagogije. — Knjiga slovenska v XIX. veku. — Književstvo. — Dopisi.

— („Prvo uradniško konsumno društvo, registrovana zadruga z omejenim poroštvom“) bilo je te dni upisano pri tukajšnjem c. kr. deželnem kot trgovinskem sodišči. Zastopniki društva so: Vojteh Strnad, pristav v tabačni tovarni; Fran Potočnik, umirovljeni stavbeni svetnik; Ferdo Tomažič, poštni oficijal; Avgust Wester, gimn. profesor; Anton Svetek, računski oficijal; Anton Lenarčič, umirovljeni davkar; Ivan Svetek, železnični uradnik in Fran Kalmus tehnični poslovodja v Ljubljani.

— (Zadrugo) so si ustanovili te dni Ljubljanski dimnikarji in izvolili pri shodu jednoglasno za načelnika g. Stricelja, za namestnika g. Vrhovca. Pravila predložé te dni deželni vladi.

— (Hradeckega most) je vsled polaganja novega tlaka popolnoma zaprt prometu. Nadzorništvo zagotavlja, da se bode delalo po noči in po dnevu, da bode prej ko prej polaganje končano in most prometu zopet odprt.

— (Finančno ravnateljstvo v Ljubljani) je odredilo, da so počenši z včerajšnjim dnevom uradne ure v vseh njemu neposredno podrejenih oddelkih od 8. do 12. ure dopoldne, popoldne pa od 3. do 6. ure. Ob nedeljah so uradne ure od 8. do 12. ure dopoldne. Gledé uradnih ur ob nedeljah usojamo si opazko, da se ta naredba nikakor ne strinja z zakonom o nedeljskem miru.

— (Na Savi) 14. sept. Zopet nova nesreča! Sosedje Št. Gamberčani so bili preteklo nedeljo na lovu, mej njimi tudi posestnikov sin 24letni Blaže Grošel, vulgo Pregelj. Na povratku že so nekoliko polegali, da se odpočijejo malo. — Štirje tovariši odrinejo, a imenovani Grošel pa še leži. Puška ležala mu je poleg tako, da sta cevi obrnjeni bili proti njemu. Ko se oskaleha, zaplete se mu petelin v korenino, molečo iz tal, — risanica se izpali, in revež dobil je vse drobje v gorenje prsi. Prestrašeni drugovi odnesli so ga domov. — 15. minut kasneje je bil že mrtev. Ponesrečenec vrnil se je bil stoprav lani od vojakov in tem čudneje je zato, da je tako neprevidno ravnal z orožjem.

— (Iz pred porotnega sodišča.) Janez Gabrijelčič, bogat posestnik z Brezja, znane božje poti na Gorenjskem, bil je včeraj pred porotniki, obtožen hudodelstva teške telesne poškodbe. Gabrijelčič zaradi putike hodi ob palici,

posvetuje se rad pri zdravniku, a če mu še tako svetujejo, naj se ne jezi, ne uboga jih, čeravno bi se mu pri lepem njegovem premoženju ne bilo prav nič treba jeziti. Kakor rečeno, Gabrijelčič se rad jezi in ker ima palico vedno v roki, dogaja se baje mnogokrat, da jo položi na hrbet drugih manj imovitih človeških bitij. Tako se je zgodilo tudi spomladi z delavcem Artelnom, ki navadno na cesti kamen tolče. Artel bil je v Gabrijelčičevi gostilni, kakor zatožba in priče trdè, zelo razposajen, razbil nekoliko kozarcev in s tem jezil gospodarja, kar so zdravniki, ne sicer Artelnu, pač pa Gabrijelčiču strogo prepovedali. Zatoženi Gabrijelčič je v svoji jezi, namesto da bi poklical hlapca, naj postavijo razgrajča pred prag, hotel sam narediti mir in nekda udaril Artelna po glavi, čez levo oko in slednji je začel pripovedovati, da mu levo oko vsled udarca več ne služi, da mu je odrekel vid. Ker si je Artel že poprej vedno brisal solze iz levega očesa, mu ljudje te lepe pripovedke neso posebno verjeli, marveč mislili so vsi prek, da si je Artel oko že prej poškodoval, ker mu je najbrže zletel košček kamna v oko, na kar ni pazil in da je tako nastala bolezen v očesu. Zatoženec odločno zanikava, da bi bil Artelna po glavi udaril, Artel pa tudi izrecno ne trdi več, da bi mu bilo oko vsled udarca odreklo. Tudi sodnijski zdravniki izjavijo, da je bolezen v Artelnem očesu nastala najbrže vsled tega, ker mu je košček kamna zletel v oko, Artel pa je zanemaril. Udarci s palico bi tudi tako močno ne pokvaril vida. Zagovornik dr. Tavčar je zatoženca, naslanjajoč se na izpovedbe prič in veščakov, izvrstno branil. Porotniki so vprašanje gledé hudodelstva teške poškodbe jednoglasno zanikali in Gabrijelčič bil je oproščen.

— (Dva bela kosa) ujel je te dni kmetek fant v Rakitnici pri Višnjigori. Tiča sta popolnem bela, le kljun in noge imata rumene. Jednega je prodal takoj doma za 20 kr., ko so mu pozneje ljudje pravili, da je tak tič velika redkost, poslal je družega belega kosa v Ljubljano, kjer ga ima sedaj poštni sluga Šemè na prodaj. Imel je zanj že 6 gld., a ga ni dal.

— (Vabilo.) Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za Spodnji Štajer bode imelo letošnji jesenski občni zbor v Trbovljah v nedeljo 25. dan septembra sè sledečim obravnavalnim vzporedom: 1. Poročilo ravnateljstva; 2. Govor g. Fr. Praprotnika; 3. Spravljanje in uporabljanje sadje; 3. Predlogi in nasveti. K obilni udeležbi vabi sadjerejce in prijatelje sadjarstva sploh odbor.

— (Vabilo k veselici,) katera se priredi v nedeljo 18. t. m. na prostem gostilne „pri stari pošti“ v Mokronogu v prid „Narodnemu domu“ v Ljubljani. Vspored: Godba na citre. Petje: 1. Kitica narodnih pesmi, sestavi A. Foerster. 2. Sirota, uglasbil A. Hajdrih. 3. „Tičica gozdna“, uglasbil F. Majar. 4. „Tam gdje stoji“, uglasbil V. Lisinski. — Igra: Bob iz Kranja. — Konečno ples. — Ustopnina 30 kr. — Ker se vrši veselica v korist „Narodnemu domu“, nadeja se obilne udeležbe. Preplačila se hvaležno vsprejmo. Začetek ob 5. uri popoldne.

— (Narodna čitalnica v Dobličah) pri Črnomlju priredi v nedeljo dne 18. septembra t. l. ob 4. uri popoldne veselico, z petjem in plesom, h kateri uljudno vabi Odbor.

— (Razpisano) je mesto zemljišnega knjigovodje pri c. kr. okrajni sodnji na Ptui. Prošnje do 25. t. m.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 16. septembra. „Wiener Zeitung“ javlja, da je cesar namestniku dalmatinskemu, Blažekoviću, povodom dovršenega petdesetega službenega leta v priznanje izvrstnega službovanja podelil komandérski križ Leopoldovega reda.

Berolin 16. septembra. Kalnoky dospel zvečer v Friedrichsruh. Državni kancelar in grof Hubert Bismarck vsprejela ga v Rottenburgu, ter spremila ga v grad, kjer ga je knjevinja pozdravila.

Praga 15. septembra. Povodom petindvajsetletnice „Politike“ poslal jej Rieger pozdrav, v katerem poudarja, da je češki narod pripravljen, spravi in poravnati se z nemškim bratskim narodom. Rieger misli, naj bi se na obeh straneh zadovoljili s tem, da se najde prava oblika, da večine ne bodo več rušile pravic. Ako se obeustransko vestno spoštuje

pravo, se bode na obeh straneh našlo jamstvo pravic, uspešnega narodnega razvoja in srečne rešitve propornih vprašanj, pri tem pa bodo tudi, kolikor možno obveljala načela svobodne samodoločbe in samovladanja.

Berolin 15. septembra. Kalnoky opoldne semkaj dospel in zvečer odpotoval v Friedrichsruh.

Berolin 15. septembra. „Norddeutsche Allgemeine“ javlja: Državni tajnik Herbert Bismarck pripeljal se v Friedrichsruh, pa bode pred koncem tedna zopet prevzel vnanje poslove v Berlinu.

Pariz 15. septembra. Grofa Pariškega manifest obseza obširen monarhičen program. Mej drugim obeta, da si bode prizadeval olajšati vojaška bremena s tem, da se sklenejo pogodbe z velesilami.

Rim 15. septembra. V Mesini je zopet kolera. Od sobote zvečer do včeraj zjutraj 115 ljudi zbolelo, 48 umrlo.

Monakovo 14. septembra. Profesor Alojzij Brinz umrl. (Brinz bil 1861. in naslednja leta izmed najhujših naših nasprotnikov v državnem zboru. Uredn.)

Pariz 14. septembra. „Gaulois“ javlja, da ostane car do 18. t. m. v Fredensborgu.

Berolin 14. septembra. General Werder, ki je 17. januarja 1871 Bourbakija vojsko pri Belfortu premagal, je umrl.

Razne vesti.

* (Najdebelejši Anglež.) Zdravniški časopis „British Medical Journal“ javlja, da je v Dovru živeči, 40letni krčmar Toma Longley najtežji mož v angleški državi. Visok je 6 čevljev in 3/4 palca, meri okolu trebuha 80 palcev, čez meča 25 palcev, težek pa je 560 funtov. Dasiravno le teško, si vender na voz ne upa, ker se boji, da bi peresa popokala. Živi jako zmerno in ni bil še resno bolen.

Za vnanjo porabo. Proti protinu in trganju, bolečinah po udih in vsakovrstnih unetjih pokazalo so je posebno uspešno Moll-ovo „Francosko žganje“. Steklenica stane 80 kr. Vsaki dan ga razpošilja po poštne povzetji A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 12 (19-7)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji (192-129)
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Loterijske srečke 14. septembra.

V Pragi: 20, 47, 27, 74, 33.

Tuji:

14. septembra.

Pri **monu**: Tondo iz Londona. — Dr. Škofc z Dunaja. — Dr. Breznik, dr. Stucker iz Grada. — Čurčić iz Broda. — Wruss iz Čubara. — Gaudia iz Ponikve. — Reinger z Ravnega. — Kragelj iz Tolmina. — Turk iz Drage. — Stiege, Venetian, Stadelmann iz Trsta. — Matersdorfer Schmidt, Trojer z Reke. — vit. Verady iz Zadra. — Schuster iz Pulja.

Pri **malici**: Lagerlund iz Berolina. — Seidlmayer iz Monakova. — Gerstenberg, Pischinger z Dunaja. — Ogorevc iz Konjic. — Piršic iz Pulja.

Pri **avstrijskem cesarju**: Mayerhofer iz Ljubljane. — Salocher iz Marijinega dola. — Windišer, Kobler iz Vipave.

Pri **bavarskem dvoru**: Pecky iz Trsta. — Lustig iz Ljubljang. — Kette iz Zagorja. — Dr. vit. Madeyski iz Krakove.

Pri **južnem kolodvoru**: Medolič z Dunaja. — Schušnig iz Trsta.

Umrli so v Ljubljani:

14. septembra: Marija Drahsler, disponentova žena, 44 let, Spitalske ulice št. 10, za jetiko.

15. septembra: Alojzij Zore, delavčev sin, 3 mesece, Kravja dolina št. 17, za božjastjo.

V deželnej bolnici:

13. septembra: Andrej Kavčič, gosteš, 58 let, za kroničnim protinom. — Marija Kukar, delavka, 26 let, za prišadom.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
14. sept.	7. zjutraj	732.98 mm.	13.6° C	sl. zah.	jas.	6.10 mm.
	2. pop.	733.38 mm.	21.4° C	sl. vzh.	d. jas.	dežja.
	9. zvečer	736.54 mm.	15.4° C	sl. vzh.	jas.	
15. sept.	7. zjutraj	738.30 mm.	14.4° C	sl. vzh.	obl.	
	2. pop.	737.96 mm.	18.2° C	sl. vzh.	d. jas.	0.00 mm.
	9. zvečer	738.02 mm.	14.0° C	sl. vzh.	d. jas.	

Srednja temperatura 16.8° in 15.5°, za 2.8° in 1.6° nad normalom.

Dunajska borza

dne 15. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	81-15	81-20
Srebrna renta	82-65	82-60
Zlata renta	112-85	112-95
5% marena renta	96-15	96-10
Akcije narodne banke	884-—	882-—
Kreditne akcije	282-10	281-60
London	125-90	125-95
Srebro	—	—
Napol	9-95 1/2	9-95 1/2
C kr. cekini	5-92	5-92
Nemške marke	61-50	61-52 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	130 gld. 75 kr
Državne srečke iz l. 1864	100	167 75
Ogerska zlata renta 4%	100	30
Ogerska papirna renta 5%	87	20
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	50
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	119 75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	125	25
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	100	25
Kreditne srečke	100 gld.	178 50
Rudolfove srečke	10	21
Akcije anglo-avstr. banke	120	111 80
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	231	75

Potrtega srca naznanjamo s tem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je dopalo Bogu Vsegamogočnemu, našo ljubo soprogo, oziroma mater

MARIJO DRAHSLER,

dne 14. septembra ob četrt na 9. zvečer po dolge hude bolezni, prevideno s svetimi zakramenti za umirajoč, v 44. letu njene dobe, poklicati na boljši oni svet.

Posvetni ostanki nepozabljive pokojnice blagoslovili se bodo dne 16. t. m. ob 5. uri popoldne v hiši, kjer je umrla, v Špitalskih ulicah št. 10, in položili na pokopališči pri Sv. Krištofu v lastno rakev.

Sv. maše zadušnice čitale se bodo v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 14. septembra 1887.

Pavel Drahsler,
soproj.
Pavel, Milan, Slavomir, Demeter Drahsler,
sinovi.
Danica Drahsler,
hči. (661)

Krojaški poslovođa,

ki ume prirezavati ter krojiti in je slovenskega in nemškega jezika zmožen, dobi dobro mesto. Ponudbe pod „Krojaški poslovođa“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. (663-1)

Motenje prebavljenja

(pomanjkanje slasti, slabo prebavljenje, zgaga i. t. d.), počasno menjavo snovi in njih nasledke (zabasanje, napenjanje, glavobolje, trdovratno glavobolje, zlato žlo) ozdravi **Lippmann-ov Karlsbadski šumeči prašek**, naše najboljšo domače zdravilo. — Dobiva se v škatljicah po 60 kr. in po 2 gld. v lekarnah. (636-1)

Posestvo na prodaj.

Iz proste roke se prodaja pod ugodnimi pogoji posestvo **Pod Lipovco h. št. 16**, fare **Kolovratske**, vulgo **Lokanovo**. Hiša z vsem pripadajočim gospodarskim poslopjem, polje, travniki, gozdi, ugodno za živinorejce. Posestvo je blizu gladke ceste, blizu **Toplice** pod **Št. Jurjem** ter 1 1/2 ure od železniške postaje. Ponudbe vsprejema dosedanji posestnik **J. Razpotnik** na **Lokah** ali **L. Habat** v **Zagorju**. (659-1)

Vožni listi za vožnjo po železnici in po morji v

AMERIKO

pri c. kr. konc. Anchor Line,
Dunaj, I., Kolowratring 4.

Kri čistilne kroglice

so se vselej sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, navalu krvi, otrpuenih uih, skazenem žolodci, pomanjkanju slasti do jedi, jetrnih in obistalih boleznih, in presegajo v svojem učinku vsa druga v reklamah toliko proslavljena sredstva. Ker to zdravilo izdeluje lekarna sama, velja jedna škatlja samo 21 kr., jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. — Manj kot jeden zavoj se s pošto ne razpošilja. — Prodaja (606-4)

„LEKARNA TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

V Latermannovem drevoredu.

Na mnogostransko zahtevanje ostane

veliki

Pariški Velociped-Caroussel

še v nedeljo.

Zahvaljujoč se za dosedanji mnogobrojni obisk, prosi za nadaljno naklonjenost, priporočajoč se lastnik.

Ustopenina 6 kr., za otroke 5 kr.

Na mnogostransko zahtevanje ostane

HERMANNOVA

VELIKA UMETELJNA GALERIJA

še v nedeljo.

II. razstava: Cela nemško-francoska vojna od Weissenburga do uhoda nemških čet v Pariz, najlepše pokrajinske slike Švice in Italije, Juž. in Sev. Amerike.

Ustopenina 10 kr., otroci 5 kr.

Vsakdo, ki obišče galerijo, dobi kako darilce zastoj.

Zahvaljujoč se za dosedanji obisk, priporočajo se lastnik.

(660)

700 litrov

starega, uležanega, dvakrat destilovanega

istinito pravega brinjevca

v čisto razproda

A. Lindtner v Kranji.

Razpošilja se v steklenicah po bokalu (Sauerbrunnflaschen), ter je dobiti tudi posamezna steklenica. (662-1)

M. GERBER,

c. kr. zaloga šolskih knjig,

pisalnega in risalnega orodja, zaloga in kupčija z raznovrstnim papirjem,

v Ljubljani,

poleg zvezdnega drevoreda št. 4 (nova)

priporočajo

ljudsko-šolske knjige

za 1887/88. leto,

kakor tudi vse

v šolsko stroko spadajoče stvari,

in sicer:

Greiner-jeve, Pokorny-jeve in Musil-ove pisne zvezke in vsakevrstne risalne zvezke, peresa, držaje. Črnilo, razno črno, rdeče, modro, zeleno in zlato.

Svinčnike Hardtmuth-ove, Faber-jeve, Austria pencils.

Elastične tablice, ploščice v lesenih okvirjih, črtala, gumije, razne peresnice, barvnice in čopiče, zavitke, upisne knjige načrtane in nenačrtane razne velikosti in debelosti.

Patentovane deske za risanje s primernimi linijali, deske za risanje, risarska ravnila (linijali) in vsakovrstno risarsko orodje, kakor tudi kotomeri različne velikosti, bloki za risanje v navadnej velikosti in trdnosti, papir za risanje, risarsko ogelje, kreda, prilepni žeblički, tuši, brisala, telniške barve, papir in platno za pavziranje, slikarske palete, prenašalci (oglomeri), šolske torbice za knjige, žepni tintniki, papir za note in mape za muzikalije itd. itd. (654-2)

Kuverte s firmo

„NARODNA TISKARNA“

priporočajo po nižji ceni

v Ljubljani.

Šolske knjige,

pisalno orodje

in vse

za šolo potrebne reči

prodaja

HENRIK NIČMAN

v Ljubljani

na Starem trgu.

(655-2)

Zaročil

bi se mlad, inteligenten uradnik na deželi s 700 gld. dohodkov, kojemu ni prilika občevati z nežnim spolom, z gospodičino ali mlado vdovo brez otrok. Želi se nekoliko premoženja. Resne p. nudbe s fotografijo pod „N. N. št. 1000“ do 30. septembra t. l. na upravništvo „Slovenskega Naroda“. (653-2)

Denar,

ki se more vrniti od 1 do 10 let v majhnih mesečnih obrokih, realno, diskretno in po ceni, toda le 300 gld. in več, dobé na posodo kavalirji, častniki, industrijci, posestniki graščin, hiš in zemljišč, profesorji, zdravniki, uradniki, učitelji, trgovci in osebe, ki imajo pravico do pokojnine in dedščine, duhovniki in dame tu in na deželi. Naslov: **F. Gurré, kreditni zavod, Gradec**. (515-24)

Cvet zoper trganje

po dr. Mallču a 50 kr.,

zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrple živce in kite itd. V svojem učinku je nepresegljiv in hitro ter radikalno zdravi, kar dokazuje na stotine priznanj iz najrazličnejših krogov.

Prodaja

(605-4)

LEKARNA TRNKOCZY

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.

! Gostilničarjem na deželi !

priporočam razen eksportnega piva

dvojak

(Jako krepko pivo)

(Doppelbier)

iz pivovarne bratov Koslerjev v steklenicah po 1/10 litra. (462-29)

Zahtevajo naj se ceniki.

A. Mayer-jeva zaloga v Ljubljani.

MARTIN POVERAJ, civilski in vojaški krojač.

Jedina in največja kristijanska krojačnica in zaloga vsakovrstnega sukna ter narejene obleke.

Zimska obleka	od gld. 9.—	naprej.
Zimski sakot	5.—	—
Zimske hlače	2.50	—
Zimska suknja	9.—	—
Salonska obleka	25.—	—
Obleka za dečke	1.75	—

V Gorici, na Travniku, nasproti vojašnici.

Naročbe se hitro in lično izeršujejo po najnovejšem kroji za vsak stan in po poštini ceni. Uzorci se pošiljajo na zahtevanje na ogled.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.